

SAMTALSHANDLENING - POJKE MED RESVÄSKA

Spelas i Dalarna VT-2025

Regi: Åsa Ekberg

Samtalshandledning: Malin Byman, Dramapedagog

AV MIKE KENNY

POJKE MED RESVÄSKA

INNEHÅLL

VÄLKOMMEN TILL DALATEATERN	4
HUR ANVÄNDER JAG DENNA SAMTALSHANDLEDNING?	4
INNAN FÖRESTÄLLNINGEN	6
FLER ÖVERGRIPANDE TIPS PÅ FÖRBEREDELSE INFÖR OCH SAMTAL KRING EN SCENKONSTUPPLEVELESE	7
HUS & INVÅNARE	7
VÄRDERINGSÖVNING	8
SINBAD SJÖFARAREN	11
KARAKTÄRER FRÅN PJÄSEN	12
TESTA ATT LÄSA MANUS	13
ORDFÖRKLARINGAR	18
EFTER FÖRESTÄLLNINGEN	19
MINNAS TILLSAMMANS	19
VÄRDERINGSFRÅGORNA	20
VÄLJ EN SCEN	21
GESTALTANDE ÖVNING	21
ALTERNATIV:	22
HJÄLTENS RESA	22
ÖVNING KOPPLAD TILL HJÄLTERESAN	24
GESTALTANDE ÖVNING	24
BILDSKAPANDE	24
SKICKA VYKORT	25
GÖR EN PERSONLIG HJÄLTESAGA	25
ARBETSBLAD	26
PÅ LINJEN	26

VÄLKOMMEN TILL DALATEATERN

Dalateatern- Länsteatern i Dalarna har funnits sedan 1975.

Dalateatern har ett uppdrag att spela teater för hela Dalarnas län. Vi är er teater!

Vi gör oftast tre till fem produktioner per år. Barn- och ungdomspjäser spelas dagtid för skolpublik, ibland kvällstid för offentligheten på exempelvis skollov. De andra produktionerna spelas för offentligheten på kvällar och helger, mer riktad till en äldre, vuxen publik.

Vårt teaterhus finns i Falun, men vi turnerar och spelar på många andra platser i hela Dalarna. Då tar vi med oss all scenografi och bygger upp scenen på den plats där vi ska spela. Dalateatern har en fast anställd dramapedagog som vår skolpublik får möta före och/eller efter föreställningen, för att fördjupa teaterupplevelsen genom att få arbeta med och fundera kring pjäsens tematik. Då är det ni som publik som får vara aktiva, era tankar är det som är viktigt och det som skall få ta plats!

De skådespelare som arbetar på Dalateatern har konstnärliga högskoleutbildningar eller motsvarande. På teatern arbetar även kostymmästare, rekvisitör, maskör, producent, kommunikationsansvarig, sufflör, regissör, belysningsmästare och många, många fler. Det är många olika kunskaper som behövs för att driva en teater.

I mån av tid genomför vi även en hel del andra projekt utöver våra teaterproduktioner. Läs mer om oss på vår hemsida: www.dalateatern.se

HUR ANVÄNDER JAG DENNA SAMTALSHANDLEDNING?

I denna handledning finns tips på hur ni kan förbereda er inför teaterbesöket samt hur ni kan samtala och arbeta tillsammans efteråt. Du som lärare känner dina elever bäst och avgör vilka övningar som passar just er. Se därför detta som förslag och känn dig fri att anpassa innehållet utifrån dina elevers behov.

Vi erbjuder en *möjlighet* till förberedelse innan, samt reflektion efteråt. När vi pratar om våra upplevelser är det viktigt att inte hamna i rätt eller fel och bra eller dåligt, vi har alla

upplevt olika saker. Det finns lika många tolkningar och upplevelser som det finns personer i rummet. Ingens upplevelse är mer rätt än någon annans. Oavsett vad vi tyckte om föreställningen har vi alla *upplevt* något. Det är bra att utgå från just *upplevelsen*.

Låt inte reflektionen bli prestationsbaserat, vissa behöver få reflektera inåt och lämnas i fred med sina egna tankar, andra vill gärna samtala med andra. Därför föreslår vi olika alternativ att utföra övningarna på, du som lärare kan välja vad som passar bäst för gruppen eller enskilda elever.

Övningarna i denna samtalshandledning uppfyller bl. a dessa mål ur Lgr 22:

"Grundläggande värden - Förståelse och medmänsklighet:

-Skolan ska främja förståelse för andra människor och förmåga till inlevelse. Utbildningen ska präglas av öppenhet och respekt för människors olikheter.

- **Saklighet & allsidighet** Skolan ska vara öppen för skilda uppfattningar och uppmuntra att de förs fram. Den ska framhålla betydelsen av personliga ställningstaganden och ge möjligheter till sådana."

"Svenska - Tala, lyssna och samtala:

-Olika former av samtal. Att lyssna aktivt, ställa frågor, uttrycka tankar och känslor samt resonera och argumentera i olika samtalssituationer och i samband med demokratiska beslutsprocesser.

- Resonemang om texter med koppling till sammanhang inom och utanför texten samt till den egna läsoplevelsen.

"Skolans uppdrag - Skolan ska stimulera elevernas kreativitet, nyfikenhet och självförtroende samt deras vilja att pröva och omsätta idéer i handling och lösa problem."

"Fritidshemmet - Skapande och estetiska uttrycksformer

- Skapande genom olika estetiska uttrycksformer, till exempel lek, bild, musik, dans och drama.
- Tolka och samtala om olika estetiska uttryck."

INNAN FÖRESTÄLLNINGEN

BÖRJA MED att berätta om det praktiska:

- **FÖRESTÄLLNINGENS NAMN:** Pojke med resväska
- **TID:** Föreställning: ca. 55 min Paus i foajén: ca. 10 min

Efterarbete i samma rum som föreställningen: ca. 40 min

TOTALTID: 1 tim 45 min ink. paus *Ta gärna med någon frukt att äta i pausen.*

OBS! Rökmaskin används i föreställningen. Röken är helt ofarlig!

Läs följande text om *Pojke med resväska*:

Följ med på ett äventyr genom ljus och mörker på jakt efter trygghet och tillhörighet. En berättelse om mod, vänskap och de sagor vi bär med oss.

I *Pojke med resväska* får vi följa Naz, en ung pojke som tvingas lämna sina föräldrar och sitt hem för att söka sig ett bättre liv. Inspirerad av klassiska berättelser som Sinbad och Tusen och en natt tar denna föreställning oss med på sju äventyr fyllda av fara, hopp och magi. På resan träffar han den hemlighetsfulla Krysia och med hjälp av varandra lyckas de faktiskt ta sig halva jorden runt. Många är hindren på vägen, från vargar i bergen till arbete i fabriker och segling på stormiga hav, men vänskapen och berättelserna hjälper dem vidare.

Nazs resa speglar den mänskliga erfarenheten av kamp och hopp. I en tid när många tvingas på flykt, visar den också styrkan i att dela våra historier. Vilken är din berättelse? Vilken är din grannes?

FORTSÄTT SEDAN med att se våra info-filmer (*länkar nedan*)

Via dessa filmer får du möjlighet att ge eleverna en förtitt på hur det ser ut när de kommer till teatern, de får möta skådespelarna och dramapedagog. Det kan vara bra för de eleverna med större behov av förberedelse att titta på dessa filmer.

1. **Träffa Dalateatern (OBS! spellokalen i Falun):** https://youtu.be/X_11WK1UkOg
2. **Träffa dramapedagogen:** <https://youtu.be/NO4HNtSEFOI>
3. **Något att fundera på – tre saker som påverkat dig:** <https://youtu.be/yul8u4PNINk>
4. **Träffa skådespelarna:** https://youtu.be/3zx_UVAhgw
5. **Övning – Vara publik:** <https://youtu.be/98DE6HgJgzk?feature=shared>
Läs följdfrågor till övningen på nästa sida.

Exempel på följdfrågor kopplade till övningen: **Vara publik.**

Vilken skillnad är det på olika publiktyper?

Ex. en publik som går på en:

- **Fotbollsmatch / Biljardtävling**
(ex. hur mycket kan de låta? Röra sig?)
- **Bio / Teater**
(ex. hur mycket kan en bio/teaterpublik låta? Röra på sig? Kan publiken på teatern äta popcorn samtidigt?)

Jämför gärna fler publikgrupper med varandra

FLER ÖVERGRIPANDE TIPS PÅ FÖRBEREDELSE INFÖR OCH SAMTAL KRING EN SCENKONSTUPPLEVELESE

- Dokument specifikt för Dalateatern, om att förbereda en grupp för att komma till en teater och se en föreställning samt förbereda för samtal om scenkonst. Här finns exempelvis en **TEATERORDLISTA**:
<https://dalateatern.se/wp-content/uploads/2021/12/Prata-om-teater.pdf>
- Bra material framtaget av Riksteatern, som handlar om att möta scenkonst tillsammans med en ung publik: [Riksteatern-Att-oppna-nya-varldar.pdf](#)
- Föreläsning om Riksteaterns modell för samtal efter en scenkonstupplevelse: [En väv av tecken - samtal om scenkonst med barn och unga - YouTube](#)

HUS & INVÅNARE

Via länken nedan kommer du till ett filmklipp där vi instruerar övningen *Hus & invånare*, gör gärna den som uppvärmning innan ni gör värderingsövningen under nästa rubrik.

Innan ni startar:

Ta undan bänkar och stolar, så ni har en stor tom golvyta att arbeta på.

Här hittar du filmklippet med övningen: <https://youtu.be/jx9Nnm40HOk>

FÖRSLAG till utveckling:

OBS! Om någon i gruppen har för nära till egen erfarenhet av flykt kan ni undvika denna utveckling av leken. Du känner eleverna och vet om utvecklingen fungerar eller ej

Innan varje utrop måste Utroparen säga *En sak* som hen skulle packa med sig om det var jätte-bråttom att lämna hemmet och det inte fanns tid att packa allt, och ingen visste hur

länge ni skulle vara borta. Pass, pengar, mobiler, personer, husdjur osv är redan med. De skall välja något annat än det.

VÄRDERINGSÖVNING

Övning i att ta ställning och argumentera för sin åsikt. Även att lyssna och ta till sig av andras tankar och argument.

Ur Lgr22:

”Skolan ska vara öppen för skilda uppfattningar och uppmuntra att de förs fram. Den ska framhålla betydelsen av personliga ställningstaganden och ge möjligheter till sådana.”

”Skolan ska ansvara för att varje elev efter genomgången grundskola

- Kan använda sig av ett kritiskt tänkande och självständigt formulera ståndpunkter grundade på kunskaper och etiska överväganden.”

PÅ LINJEN

- På golvet finns en osynlig linje, längst bort i ena änden finns 0% i andra änden finns 100%.
- Du läser upp ett påstående och eleverna ställer sig på linjen utifrån hur mycket de håller med om påståendet.

0%=Håller inte alls med / **100%**=Håller med helt och hållet

Det går såklart att ställa sig var som helst på linjen, 50%, 26%, 13% osv.

Innan ni börjar övningen informera alla om att ta beslut utifrån vad de tänker just här och nu. Det är helt ok att ändra sig under övningens gång, imorgon eller nästa vecka. Alla tar beslut utifrån vad de själva tycker/känner just nu, det finns inga rätta eller felaktiga svar. Alla tolkar de påståenden som läses upp på sitt sätt. Vi berikas av att höra varandras tankar även, och kanske framför allt, då vi tycker olika. Ingen kommenterar någon annans val, alla pratar utifrån sin egen position på linjen. Påminn om detta då och då under övningens gång.

Påståenden (använd gärna följdfrågorna eller hitta andra/egna följdfrågor att ställa):

1. TRYGGHET ÄR; ATT HA NÅGONSTANS ATT BO

Följdfrågor:

- Varför? / Varför inte?
- Är alla hem trygga?
- Finns det något annat som kan få oss att känna trygghet?

2. BARN MÅSTE GÖRA DET VUXNA SÄGER ÅT DEM ATT GÖRA

Följdfrågor:

- Varför? / Varför inte?
- Vilka saker?
- Vad händer annars?
- **Fundera för dig själv:** Har du någon gång sagt emot en vuxen? (*dela med er om ni vill, men låt det vara frivilligt i så fall.*)

3. MÄNNISKOR BEHÖVER SAGOR/BERÄTTELSE FÖR ATT MÅ BRA

Följdfrågor:

- Varför?
- **Fundera för dig själv:** Har du någon saga/berättelse som får dig att må bra? (*dela med er om ni vill, men låt det vara frivilligt i så fall.*)

4. VUXNA ÄR BRA PÅ ATT PRATA MED BARN OM DET SOM HÄNDER I VÄRLDEN/ DET SOM VISAS/RAPPORTERAS OM PÅ NYHETERNA ex. krig/konflikter, våldsbrott osv, politik osv

Följdfrågor:

- Varför? / Varför inte?

- På vilket sätt skulle du vilja att vuxna pratade med barn om det som händer i världen och det som sägs i nyheterna?

5. SANNINGEN ÄR ALLTID BÄST, ÄVEN OM DEN ÄR HEMSK/OTÄCK

Följdfrågor:

- Varför? / Varför inte?
- Om det finns, vilka sanningar kan då behöva hållas hemliga för barn? Varför?

6. DET ÄR BÄST ATT TÄNKA FRAMÅT, INTE BAKÅT

Följdfrågor:

- Varför? / Varför inte?
- När kan det vara bra att tänka bakåt, på det som hänt förut?
- När är det bäst att tänka framåt, på det som ska hända?

Efter varje påstående:

- Be eleverna, en efter en, berätta vilken % de står på.
- Be dem sedan prata två och två, med någon som står i närheten, efter varje påstående. Erbjud paren att återberätta något kort från deras samtal i helgrupp.
- Fråga sedan om någon vill byta plats efter att ha hört de andra berätta om sina tankar.

Gör det till en enskild uppgift: Dela ut arbetsbladet *PÅ LINJEN*, som du hittar längst bak i häftet. Be eleverna sätta kryss på linjen utifrån hur mycket de håller med om påståendet, de kan också utveckla sina tankar på raden under. Samla in, sammanställ och prata om resultatet vid ett annat tillfälle. Alla få vara anonyma i sina svar.

SINBAD SJÖFARAREN

Naz, huvudpersonen i *Pojke med resväska*, har fått många historier berättade för sig från sin pappa. Särskilt berättar pappan om Sinbad Sjöfararens sju resor. Dessa berättelser återkommer Naz ofta till under sin resa.

Berättelserna om Sinbad (*stavas även Sindbad ibland*) ingår i sagorna i *Tusen och en natt*. Här kommer tips på var ni kan hitta berättelser om Sinbad Sjöfararen. Ta gärna reda på mer tillsammans. Berättelserna skiljer sig åt en hel del, men har också vissa likheter. Det är absolut inget måste att känna till Sinbad för att kunna se och förstå föreställningen, men det kan vara roligt för eleverna att förstå och hänga med på referenserna.

Bok-tips:

Sagor ur tusen och en natt, Val Biro, 2022 *Förlag: Legind A/S*

Ljudbok:

Sagostunden, Sinbad Sjöfararen, Uppläsare: Kalle Haglund, 2020, *Förlag: Storytel Kids*
Sinbad, 2020, *Förlag: Oxford University Press, Storytel (På lätt engelska)*

Film-tips:

Sinbad – Legenden om de sju haven, 2003, Dreamworks, *Familjefilm*

KARAKTÄRER FRÅN PJÄSEN

Vi får möta många fler personer i föreställningen, alla olika karaktärer spelas av dessa fyra skådespelare.

Naz

spelas av: Lucas Grimstedt

Krysia

spelas av: Ellen Vestermark

Mamma

spelas av: Susanne Ekman Hellström

Pappa

spelas av: Joel Torstensson

TESTA ATT LÄSA MANUS

Ur Lgr. 22

”Svenska

Läsa och skriva

Gemensam och enskild läsning. Strategier för att förstå, tolka och analysera texter från olika medier. Att urskilja texters budskap, tema och motiv samt deras syfte, avsändare och sammanhang. Att urskilja innehåll som kan vara direkt uttalat eller indirekt uttryckt i texten.”

”Tala, lyssna och samtala

Olika former av samtal. Att delta aktivt, uttrycka känslor, tankar och kunskaper, lyssna, ställa frågor och föra resonemang, samt formulera och bemöta argument.”

- Dela in klassen i mindre grupper 4–5 personer i varje grupp.
- Dela ut rollerna (de läser replikerna som följer det namn/roll de tilldelas, ej det som står i kursiv text, det läser nr.4):
 1. **NAZ** (har mest text)
 2. **PAPPA** (har ganska mycket text)
 3. **MAMMA** (har mindre text)
 4. **Scenanvisningar** (har mindre text) - 4:an läser allt som står i kursiv text.

HUR?

- Lägg inga krav på eleverna att agera när de läser, låt de endast läsa replikerna utan någon specifik känsla eller inlevelse.
- **Info innan läsningen:**

Texten kan ha ändrats när ni kommer och ser föreställningen. Vissa repliker kanske tagits bort helt.

Efter läsningen kan ni öppna upp för samtal om texten. Exempelfrågor:

- Vilka är de olika personerna? Vilken ålder? Vad har de för relation till varandra? Vad känner de för varandra? Hur vet vi det?
- Vilka platser befinner de sig på? Hur ser det ut där? Hur vet vi det?
- Vad gör dom? Hur vet vi det?
- Finns några vändpunkter i texten. Alltså där något nytt händer, det blir en vändning i berättelsen. (Det kan finnas många vändpunkter, vissa större och vissa mindre.)
- Vad får ni för tankar om det ni fått läsa?

- Vad skulle du packa om du hade väldigt bråttom att komma i väg och inte visste var du skulle eller när ni skulle komma tillbaka?

Lek med läsningen:

- Byt roller
- Läs en gång till
- Ge eleverna en känsla de skall läsa replikerna med (ex. fnissig, arg, ledsen, kär osv)
Det kan vara olika känslor för olika karaktärer.
- Ge eleverna en genre som de har i åtanke när de läser (ex. action, skräck, komedi osv)

DEL 1 - SCEN 1

Hemma hos Naz.

NAZ

Hemma brukade pappa berätta en historia.

PAPPA

Den handlar om Sinbad Sjöfararen. Se till och kom i säng så ska jag berätta.

NAZ

Är den sann?

PAPPA

Hur ska jag veta det?

NAZ

Var det du som hittade på den?

PAPPA

Det är en urgammal saga, så ta det lugnt, om du vill höra, för jag är också urgammal, och inte blir jag yngre.

NAZ

Hur lång är den?

PAPPA

Den slutar aldrig. Och inte börjar den heller om du inte sätter fart nu. Den handlar om Sinbads äventyr i jakten på lyckan. Sju resor gjorde han.

NAZ

Det vill jag också göra.

PAPPA

Han ville inte.

NAZ

Varför gjorde han det då?

PAPPA

Han var tvungen. Han förlorade allt han ägde. Allt...

Pappa börjar berätta historien om Sinbads resor. Vi hör honom inte vi ser honom bara. Eventuellt berättar han en bit av sagan till slut, som följer –eventuellt drar han hela? Naz vänder sig till publiken.

NAZ

Hemma hos oss såg det ut så här.

Sängen.

Klockan.

Farfars.

Han gav mig den.

Den går.

Fönstret. Med utsikt över bergen.

Vykort från min bror

Min matta.

Jag somnade alltid innan han kom till slutet på sista resan.

Hemma.

Man tror att man ska stanna på ett ställe för alltid. Hemma säger man. Men om man flyttar, börjar man en gång att flytta ...

Så här var det första gången.

(Mamman viskar något till pappa)

PAPPA (väcker Naz)

Vi måste i väg. Skynda på.

NAZ

Varför då?

MAMMA (*ger Naz väskan*)

Ta med dig det du behöver

NAZ

Vart ska vi?

PAPPA

Det blir en senare fråga.

NAZ

Det jag behöver? Vad behöver jag? Kläder. (*mamma kommer med kläder*) Mera kläder Hur länge ska vi vara borta?

MAMMA

Den som det visste.

Ett avlägset muller hörs. De stelnar till.

KOREOGRAFIN (tar slut när alla föremål hamnat i väskan.)

Det mullrar igen, tillbaka till "realism"

PAPPA

De kommer närmare

NAZ

Åska? Ska vi inte vänta?

MAMMA

Det där är inte åska.

NAZ (*med bollen*)

Den går inte ner.

MAMMA

Då får du lämna kvar den

PAPPA

I väg nu. (*pappa ut*)

MAMMA

Titta inte bakåt.

NAZ

Varför inte då?

MAMMA

Då blir det ditt sista minne härifrån. (*Naz och mamma ut*)

Ridån faller ner. De står i scen 2

NAZ

Det var min första resa. Inte som Sinbads precis.

Så kom vi till det här blåsiga stället. Och nu väntar vi här.

ORDFÖRKLARINGAR

Här får ni en ruta med förklaring på ord som förekommer i föreställningen. Kika gärna på den tillsammans.

VYKORT: Ett kort där ena sidan har en bild och andra sidan finns möjlighet att skriva en hälsning och adressen till den man vill skicka kortet till, samt plats för frimärke.

SALTSTOD: En människolik naturligt skapad staty av salt/mineraler.

MÄNNISKOSMUGGLARE: Person som hjälper andra människor att olovligt ta sig in i ett annat land. De tar ofta betalt för att låta människor åka båt, flyg, buss eller på annat sätt fly landet. Inte sällan sker detta under farliga omständigheter och osäkra flyktvägar. Människosmuggling är olagligt.

LUSTJAKT (*på engelska Yacht*): En större fritidsbåt

GRÄNSPATRULL: Poliser som vaktar gränsen mellan två länder, för att förhindra smuggling av exempelvis droger eller människor och ser till att ingen tar sig in i landet olovligt.

HAMNSTAD: Städer som ligger intill vatten, där fartyg kan hämta och lämna gods eller plocka upp och släppa av passagerare. I Sverige är exempelvis Göteborg och Helsingborg hamnstäder. Världens största hamnstad ligger i Shanghai i Kina. Vilka fler hamnstäder finns?

PASS: Ser ut som en liten bok, i den finns bild på dig och uppgifter om dig. Den intygar att du är du och att du har medborgarskap i ett visst land. När du reser utanför sitt hemland behöver du ha ditt pass med dig. Du beställer ditt pass hos polisen.

CYKLOP: en människoätande jätte med ett enda stort öga mitt i pannan. Kommer från den grekiska mytologin.

EFTER FÖRESTÄLLNINGEN

Här kommer några övningar ni kan göra för att fortsätta reflektionen i skolan, efter föreställningen och efterarbetet hos oss. Syftet är att minnas tillsammans, fånga upp eventuella frågor, funderingar som kan ha uppstått hos eleverna. Att dela med sig av sina tankar och tolkningar med varandra för att på så sätt bredda och fördjupa den gemensamma upplevelsen.

Ur Lgr 22: "Svenska- Tala, lyssna och samtala

Olika former av samtal. Att delta aktivt, uttrycka känslor, tankar och kunskaper, lyssna, ställa frågor och föra resonemang, samt formulera och bemöta argument."

MINNAS TILLSAMMANS

- Skriv ut föreställningsbilderna som du hittar på vår hemsida: https://www.mynewsdesk.com/se/dalateatern/latest_media , placera dem på en plats där alla eleverna kan se bilderna, eller visa dem på bildskärm. Du kan med fördel spela lugn musik under övningens gång.
- Be eleverna var och en för sig skriva ner, på post-it-lappar, vad de upplevde och lade märke till under varje moment 1–3 nedan. Det kan vara enstaka ord eller hela meningar. Be dem numrera lapparna, utifrån momenten 1–3 här nedan, så det blir lätt att sortera sedan.

1. Innan föreställningen började. - Vad hände innan ni fick gå in och sätta er? Vilka tankar väckte det hos dig? Vad var känslan när ni väntade på att få gå in? Någon information du saknade?

2. I scenrummet, under föreställning. - Hur såg det ut? Vilken känsla, vilka tankar, frågor fick du av rummet, scenografin, rekvisitan, ljuset, ljuden, musiken, skådespelarnas kostymer, mask/smink? Något särskilt du minns? Varför? **Kolla teaterordlistan här om ni behöver kolla upp olika begrepp** <https://dalateatern.se/wp-content/uploads/2021/12/Prata-om-teater.pdf>

3. Efter föreställningen. – Mötet/aktiviteten med dramapedagogen, skådespelarna och teknikerna. Något särskilt du minns av det ni fick göra? Varför? Var det något annat du önskar att ni hade fått göra/pratat om också?

- **Samla in lapparna** som eleverna skrivit och sortera dem så de hamnar under rätt moment. Sätt sedan upp dem på större pappersark där momenten är skrivna som rubriker, eller på tavlan. Ta er tid till att läsa alla lappar och samtala utifrån dem. Det är upp till var och en att själv berätta så mycket eller så lite man vill om sina lappar.

VÄRDERINGSFRÅGORNA

Använd samma påståenden som till övningen *På linjen*. Koppla dem nu till föreställningen och berättelsen om Naz. Ha ett samtal utifrån frågorna under varje påstående. Antingen i helgrupp, smågrupper, par eller enskilt/skriftligt.

1. TRYGGHET ÄR; ATT HA NÅGONSTANS ATT BO

- Vilka platser bor Naz på i den här berättelsen?
- Vilka platser känner han sig trygg på?
- Finns det något annat som får honom att känna trygghet under resan?

2. BARN MÅSTE GÖRA DET VUXNA SÄGER ÅT DEM ATT GÖRA

- Vilka vuxna säger åt Naz att göra saker?
- Fanns det någon/några vuxna som han inte borde ha lyssnat på?

3. MÄNNISKOR BEHÖVER SAGOR/BERÄTTELSE FÖR ATT MÅ BRA

- Vad betydde sagorna och berättelserna för Naz?
- Vad betydde dem för Krysia?

4. VUXNA ÄR BRA PÅ ATT PRATA MED BARN OM DET SOM HÄNDER I VÄRLDEN/ DET SOM VISAS/RAPPORTERAS OM PÅ NYHETERNA *ex. krig/konflikter, våldsbrott osv, politik osv*

- Förstod Naz varför han behövde fly?
- Hur pratade de vuxna med Naz om det som hände?

5. SANNINGEN ÄR ALLTID BÄST, ÄVEN OM DEN ÄR HEMSK/OTÄCK

- Naz vet inte om att hans mamma och pappa inte ska åka med på bussen. Varför tror du att de inte berättade det för honom?
- Vad hade varit annorlunda om de hade berättat för honom?

6. DET ÄR BÄST ATT TÄNKA FRAMÅT, INTE BAKÅT

- Naz mamma säger att Naz inte ska titta bakåt, för då blir det hans sista minne därifrån. Vad menar hon med det? Varför vill hon inte att det skall bli hans sista minne därifrån?

VÄLJ EN SCEN

Ur Lgr22: "Skolans uppdrag: Eleverna ska få uppleva olika uttryck för kunskaper. De ska få pröva och utveckla olika uttrycksformer och uppleva känslor och stämningar. Drama, rytmik, dans, musicerande och skapande i bild, text och form ska vara inslag i skolans verksamhet."

GESTALTANDE ÖVNING

- Dela in deltagarna i mindre grupper (ca. 4/grupp)
- Grupperna skall sedan bilda en statybild av något de fastnade vid lite extra i föreställningen. (*en händelse, situation, ett föremål, en person eller något annat i föreställningen*).
Statybilden skapas med hjälp av deltagarnas kroppar, de formar en gemensam stillastående bild, där alla i gruppen är en del av bilden på något sätt. Alla måste inte gestalta människor, de kan också gestalta föremål/en känsla/ett ljud /ljus.
- Grupperna visar sina statybilder för varandra, de andra får säga vad de tror att gruppen visar.
- Sedan samtalar ni utifrån gruppens statybild, med stöd av frågorna nedan:
 - Vad hände just då när detta hände/den här personen eller föremålet var med?
 - Vilka känslor förmedlades just då? *Hur* förmedlades det? Med hjälp av vad? *Ljus, ljud, hur skådespelarna pratade, rörde sig?*
 - Väckte det några särskilda tankar/frågor hos dig?

OBS! Viktigt att informera om att övningen inte handlar om exakt redogörelse, förståelse eller läxförhör. De ska inte exakt återge hur det såg ut eller veta precis vad det handlade

om, de lyfter sin tolkning/känsla/minnesbild av händelsen/föremålet/personen. Det finns inga rätt eller fel!

ALTERNATIV:

Gör det till en enskild uppgift: Be eleverna enskilt skriva ner svaren på frågorna ovan. Ni kan antingen dela alla texter anonymt och samtala om dem i helgrupp eller så lämnar de endast in sina texter till dig (*lära*ren). **OBS!** Låt det vara fritt från rättning av stavning osv. Det är endast till för deras egen reflektion.

Bilduppgift: Ni kan även göra det till en bilduppgift. Be eleverna rita något ur föreställningen som de minns/fastnat extra mycket av någon anledning. Be dem att försöka fånga ljuset som fanns i rummet under den scenen.

HJÄLTENS RESA

I efterarbetet på teatern fick ni ta del av något som vi kallade för Hjältens resa.

Det är en dramaturgi-modell framtagen av Joseph Campbell. Kortfattat kan den beskrivas som en form/modell vilken många "hjältesor" till stor del följer. Testa själva att sätta in i ringens olika steg, exempelvis: *Harry Potter*, *Sagan om Ringen*, *Bröderna Lejonhjärta*, *Ronja Rövardotter*, *Musse & Helium*, *Frost*, *Vaiana* osv. Hitta gärna egna berättelser ni tror kan passa in i *Hjälteresans* dramaturgi.

Den riktiga modellen har 17 steg, vi har förkortat den till 5 steg. Läs stegen här nedan och se de olika stegen i bilden som följer:

DEN KÄNDA VÄRLDEN

Steg 1: Hjälten/Huvudpersonen i sin kända miljö/värld- presentation av huvudpersonen

Steg 2: Förändringen/Äventyret kallar- något händer/uppstår/uppdagas som gör att hjälten behöver lämna sin trygga kända värld/miljö/tillvaro och bege sig ut i det okända. Detta kan vara fysiskt men även psykiskt/mentalt (att behöva släppa kontrollen eller komma ur negativa mönster osv). Ta nästa steg i livet, eller tvingas ge sig av p.g.a yttre

omständigheter. Det som händer är något som påverkar huvudpersonen mycket, det väcker många tankar.

Tvekan/Oro - av olika anledningar tvekar kanske hjälten inför denna förändring. Inre tankar/känslor om *vad* det innebär. Det kan också vara att det finns faktiska hinder för hjälten för att ta sig ut och i väg på äventyret.

Steg 3: Mentor/pushen – någon eller något får hjälten att ta steget/att komma i väg. Det kan vara en person eller en händelse eller något hjälten läser eller hör på radion eller vad som helst. Något som motiverar eller hjälper hjälten att våga ta steget och möta det okända. Det kan också vara någon som tvingar i väg hjälten på resan, ”puttar” ut hen i det okända.

DEN OKÄNDA VÄRLDEN

Steg 4: Prövningarnas väg/följeslagare – här möter hjälten en massa motstånd och hinder som hen måste ta sig förbi. Här möter även hjälten hjälp på vägen, det kan vara nya bekantskaper eller något som får hjälten att ta sig genom och förbi dessa hinder/prövningar. Det kan också vara något som hjälten upptäcker hos sig själv eller som hen hittar längs vägen, som blir till en hjälp. Hjälten tar sig förbi och klarar alla prövningarna och tar sig tillbaka till den kända världen (behöver inte vara samma plats där hen började).

DEN KÄNDA VÄRLDEN

Steg 5: Tillbaka förändrad – Hjälten är tillbaka i sin kända värld/miljö/det vanliga igen, men är påverkad av det hen varit med om. Vilket gör att hen hanterar och kanske bemöter sin vardag på ett annat sätt än innan eller tänker på ett annat sätt. Hjälten är förändrad och har påverkats på något sätt positivt och/eller negativt, förmodligen både och.

ÖVNING KOPPLAD TILL HJÄLTERESAN

Använd er av bilden och beskrivningen för de olika stegen för att skapa era egna Hjältesagor. Eleverna kan få använda sin fantasi fritt och komma på egna karaktärer och händelser, eller så använder ni er av rollkaraktärerna från pjäsen *Pojke med resväska*. De kan skapa mammans, pappans, Krysias, broderns resa.

GESTALTANDE ÖVNING

Hjälteresans varje steg spelas upp. Använd elevernas egna berättelser som de skapat utifrån *Hjälteresan*. Huvudpersonen får vara berättaren och de andra kommer fram bakom en skärm eller liknande och gestaltar det som hjälten möter på sin resa. De gör alltså scenbilder av berättelsens olika steg. Ta inspiration från efterarbetet på teatern.

BILDSKAPANDE

Efter att eleverna skrivit sina berättelser kan de rita bilder till varje steg (1 - 5).

SKICKA VYKORT

Efter föreställningen fick du som lärare med dig en bunt med vykort, ett till varje elev.

Vykorten är förifyllda och tanken är att varje elev skall fundera på någon person i deras närhet vars berättelse de skulle vilja ta del av. Be dem välja någon annan än klasskamraterna. Det kan vara en mormor, farfar, kusin, granne osv.

Så här står det på vykortet:

Hej(här får eleven skriva in namnet på den de vill skicka/ge kortet till)
Varje människa bär på en berättelse. Vi har alla varit med om saker som på olika sätt påverkat oss och gjort oss till den vi är idag. Jag är nyfiken på just din berättelse!
Fundera och skriv gärna ner dina svar. Skicka dem sedan till mig eller berätta för mig personligen.

Berätta om 3 saker som har påverkat dig i ditt liv- något som gjort dig till den du är i dag.
På vilka sätt påverkade det dig?

Vad har varit din största utmaning i livet hittills?
Vad eller vem hjälpte dig att ta dig genom den utmaningen?

Med vänlig hälsning,
.....(här skriver eleven sitt eget namn)

GÖR EN PERSONLIG HJÄLTESAGA

Använd frågorna från vykortet för eleverna att själva svara på, de kan skapa *Hjältesagor* utifrån frågorna och sina svar. Antingen delar ni med er av era berättelser eller så får eleverna behålla dem för sig själva. Låt det vara valfritt!

ARBETSBLAD

PÅ LINJEN

Sätt kryss på linjen utifrån hur mycket eller hur lite du håller med. **0%** = Håller inte alls med

100% = Håller med helt och hållet

1. TRYGGHET ÄR ATT HA ETT HEM

0% -----50%-----100%

Följdfrågor:

- Varför? / Varför inte?

- Finns det något annat som kan få oss att känna trygghet?

2. VISSA SAKER MÅSTE MAN GÖRA, FAST MAN INTE VÅGAR

0% -----50%-----100%

Följdfrågor:

- Vilka saker kan det vara?

- Varför?

- Vad händer annars?

3. MÄNNISKOR BEHÖVER SAGOR/BERÄTTELSE FÖR ATT MÅ BRA

0% -----50%-----100%

Följdfrågor:

- Varför?

- Har du någon saga/berättelse som får dig att må bra? Vilken? Hur får den dig att må bra?

4. VUXNA ÄR BRA PÅ ATT PRATA MED BARN OM DET SOM VISAS/SÄGS PÅ

NYHETERNA *ex. krig/konflikter, våldsbrott osv, politik osv*

0% -----50%-----100%

Följdfrågor:

- Varför? / Varför inte?

- På vilket sätt skulle du vilja att vuxna pratade med barn om det som händer i världen och det som sägs i nyheterna?

5. SANNINGEN ÄR ALLTID BÄST, ÄVEN OM DEN ÄR HEMSK/OTÄCK

0% -----50%-----100%

Följdfrågor:

- Varför? / Varför inte?

- Om det finns några, vilka sanningar kan då behöva hållas hemliga för barn? Varför?

6. DET ÄR BÄST ATT TÄNKA FRAMÅT, INTE BAKÅT

0% -----50%-----100%

Följdfrågor:

- Varför? / Varför inte?

- När kan det vara bra att tänka bakåt, på det som hänt förut?

- När är det bäst att tänka framåt, på det som ska hända?
